

Byla C-539/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. liepos 15 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Landgericht München I (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. birželio 4 d.

Ieškovas:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.
(Federalinė vartotojų centrų ir asociacijų sąjunga – Federalinis vartotojų asociacijų susivienijimas)

Atsakovė:

Telefonica Germany GmbH & Co. OHG

Landgericht München I (Miuncheno I-asis apygardos teismas)

<...>

byloje

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
(Federalinė vartotojų centrų ir asociacijų sąjunga), <...> –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (Federalinis vartotojų asociacijų
susivienijimas) –, <...> 10969 Berlynas

(ieškovas)

<...>

prieš

Telefonica Germany GmbH & Co. OHG, <...> 80992 Miunchenas

(atsakovė)

<...>

dėl reikalavimo (**orig. p. 2**)

Landgericht München I

<...> 2019 m. birželio 4 d. <...> priima šią

nutartį:

- I. Sustabdyti procesą byloje pagal ZPO (Civilinio proceso kodekso) 148 straipsnį.
- II. Vadovaujantis SESV 267 straipsniu, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui toliau pateikiamą klausimą, kad pastarasis priimtų prejudicinį sprendimą dėl 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje 6a straipsnio ir 6e straipsnio 3 dalies aiškinimo:

Ar Reglamento (ES) Nr. 531/2012 6a straipsnį ir 6e straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad 2017 m. birželio 15 d. judriojo ryšio paslaugų teikėjai turi visiems vartotojams automatiškai taikyti reguliuojamą tarifą pagal Reglamento (ES) Nr. 531/2012 6a straipsnį, nepriklausomai nuo to, ar iki tol vartotojai turėjo reguliuojamą tarifą arba individualius poreikius atitinkantį, vadinamąjį alternatyvų tarptinklinio ryšio tarifą? (**orig. p. 3**)

Motyvai:

- I. Ieškovas reiškia atsakovei reikalavimus dėl veikos, susijusios su nesąžininga komercine praktika, nutraukimo ir teigia, kad pastaroji pažeidė 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (toliau – Judriojo ryšio reglamentas) nuostatas.
 1. Ieškovas yra visų 16 vartotojų centrų ir 25 kitų vartotojų ir socialinės pakraipos organizacijų konfederacija Vokietijoje. Pagal įstatų 2 straipsnį ieškovo veiklos tikslas – ginti vartotojų interesus, ypač tinkamomis priemonėmis užkirsti kelią *Gesetz gegen unlauteren Wettbewerb (UWG)* (Kovos su nesąžininga konkurencija įstatymas) ir *Unterlassungsklagegesetz* (Ieškinių dėl veiksmų nutraukimo įstatymas), taikomų kartu su kitais vartotojų teisių apsaugos įstatymais, pažeidimams.
 2. Atsakovė yra telekomunikacijos paslaugų teikėja. Vartotojams ji, be kita ko, siūlo sudaryti judriojo ryšio paslaugų sutartis.

3. Savo interneto svetainėje www.o2online.de atsakovė paskelbė informaciją apie reguliuojamą tarptinklinio ryšio tarifą. Skiltyje „Bendro pobūdžio informacija“ atsakovė nurodo:

„Nuo 2017 m. gegužės 22 d. visi O2 klientai gali pasikeisti turimą tarifą į reguliuojamą ES tarptinklinio ryšio tarifą SMS žinute. Tam tereikia atsiųsti SMS žinutę su slaptažodžiu „TAIP“ numeriu 65544. Tuomet bus automatiškai taikomas reguliuojamas tarifas. Sėkmingai pakeitus tarifą, gausite SMS žinutę su patvirtinimu.“ <...> (orig. p. 4)

Skirsnyje „Kaip užsisakyti reguliuojamą ES tarptinklinio ryšio tarifą?“ atsakovė rašo <...>:

„Iš esmės galima bet kuriuo metu gana paprastai pasikeisti turimą tarifą į reguliuojamą ES tarptinklinio ryšio tarifą, pasinaudojant O2 mobiliąja programėle. Nuo 2017 m. gegužės 22 d. visi O2 klientai gali pasikeisti turimą tarifą į reguliuojamą ES tarptinklinio ryšio tarifą ir pasinaudodami papildomu būdu – siųsdami SMS žinutę. Tam tereikia atsiųsti SMS žinutę su slaptažodžiu „TAIP“ numeriu 65544. Tuomet jums bus automatiškai taikomas reguliuojamas tarifas. Sėkmingai pakeitus tarifą, gausite SMS žinutę su patvirtinimu.“

Jeigu jums jau taikomas reguliuojamas ES tarptinklinio ryšio tarifas (taip pat vadinamas „Roaming Basic“ („Bazinis tarptinklinio ryšio paketas“) arba „Weltzonenpack“ („Pasaulio zonų paketas“) ir „Mobiles Internet Ausland“ („Mobiliojo interneto užsienyje paketas“), iki 2017 m. birželio 15 d. jis bus pakeistas ir jums nereikia nieko daryti. Jūsų dabartinis reguliuojamas tarptinklinio ryšio tarifas bus automatiškai perkeltas į naująjį reguliuojamą ES tarptinklinio ryšio tarifą ir nuo 2017 m. birželio 15 d. tarifo sąlygos (už pokalbius, SMS žinutes ir duomenis), kurios galioja šalies viduje, bus taikomos ir ES valstybėse narėse.“

4. Ieškovas laikosi nuomonės, kad atsakovė savo komercine praktika, kai reguliuojamo tarptinklinio ryšio tarifo taikymas esamiems klientams, kuriems iki 2017 m. birželio 15 d. buvo taikomas alternatyvus tarptinklinio ryšio tarifas, priklauso nuo to, ar vartotojai aktyviais veiksmais atliks pakeitimą siųsdami SMS žinutę arba pasinaudodami O2 mobiliąja programėle, pažeidžia Tarptinklinio ryšio direktyvos 6a straipsnį ir 6e straipsnio 3 dalį. Pagal Tarptinklinio ryšio direktyvos 6e straipsnio 3 dalies 2 pastraipą, įsigaliojus atitinkamai taisyklei, t. y. 2017 m. birželio 15 d., sąlygos vartotojams turi būti taikomos automatiškai. Neturėtų būti reikalaujama, kad, norėdamas naudotis tarptinkliniu ryšiu savo šalies kainomis (angl. „Roam-Like-At-Home“),

virtotojas atliktų aktyvius veiksmus. Atsakovė privalo automatiškai (**orig. p. 5**) įjungti tarptinklinį ryšį savo šalies kainomis (angl. „*Roam-Like-At-Home*“), nepriklausomai nuo to, ar virtotojai anksčiau jau buvo pasirinkę atskirą tarptinklinio ryšio tarifą. Faktiškai atsakovė numato, kad reguliuojamo tarifo pranašumus virtotojai pajustų tik tuomet, jeigu pateiktų atskirą pareiškimą atsakovei. Tokiu elgesiu atsakovė pažeidžia Tarptinklinio ryšio direktyvos 6e straipsnio 3 dalį.

Dėl to ieškovas reikalauja <...> įpareigoti atsakovę, vengiant nustatytų teisinių nuobaudų taikymo, nutraukti neteisėtą veiką, t. y. komercinę praktiką internete, taikomą judriojo ryšio paslaugų sutarčių virtotojams (išskyrus virtotojus, kurie naudojami „*Roaming Basic*“ („Bazinis tarptinklinio ryšio paketas“), „*Weltzonenpack*“ („Pasaulio zonų paketas“) ir (arba) „*Mobiles Internet Ausland*“ („Mobiliojo interneto užsienyje paketas“)), pagal kurią galimybė naudotis nuo 2017 m. birželio 15 d. galiojančiu reguliuojamu tarptinklinio ryšio tarifu („*Roam-Like-At-Home*“) priklauso nuo to, ar virtotojai atsakovei pateikia atitinkamą pareiškimą (ypač išsiunčia SMS žinutę su slaptažodžiu „TAIP“ numeriu 65544 ir (arba) perjungimą atlieka pasinaudodami O2 mobiliąją programėle).

5. Atsakovė prieštarauja ir pareiškia, kad, taikant Judriojo ryšio reglamentą, reikia atskirti dvi tarptinklinio ryšio tarifų rūšis: reguliuojamus tarptinklinio ryšio tarifus ir alternatyvius tarptinklinio ryšio tarifus. Reguluojami tarifai yra standartiniai tarifai, kurių atveju vietos mažmeniniams tarifams iš esmės negali būti taikomi jokie papildomi mokesčiai. Judriojo ryšio paslaugų teikėjai taip pat galėtų ir toliau leisti naudotis alternatyviais tarptinklinio ryšio tarifais, kuriais numatomos kitokios sąlygos nei tos, kurios taikomos vietos mažmeniniam tarifui. Judriojo ryšio reglamente neginčijamai reikalaujama, kad virtotojams, kuriems reguliuojamas tarifas buvo taikomas dar iki 2017 m. birželio 15 d., „*Roam-Like-At-Home*“ tarifas būtų taikomas automatiškai. Tačiau Judriojo ryšio reglamento 6e straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga automatiškai pakeisti tarifą netaikoma virtotojams, kuriems 2017 m. birželio 15 d. buvo taikomas alternatyvus tarifas.
- II. Pateiktas klausimas yra susijęs su antrinės Bendrijos teisės aiškinimu. Atsakymas į jį yra esminis, siekiant priimti sprendimą pagrindinėje byloje, nes ieškinio patenkinimo klausimas <...> priklauso nuo Judriojo ryšio reglamento 6a straipsnio ir 6e straipsnio 3 dalies, kuriuose numatyta panaikinti papildomus mokesčius už tarptinklinio ryšio paslaugas, išaiškinimo. Atsakovė iki šiol netaiko „*Roam-Like-At-Home*“ tarifo visiems klientams, kurie naudojami alternatyviu tarifu iki 2017 m. birželio 15 d., todėl įtariamasis pažeidimas vis dar tęsiasi. Privalomi veiksmai nebuvo atlikti ir termino pasibaigimo dieną, t. y. 2017 m. birželio 15 d.

1. Ieškovo <...> reikalavimas nutraukti veiką turėtų būti patenkintas, jeigu Judriojo ryšio reglamento 6a straipsnyje ir 6e straipsnio 3 dalyje reikalaujama automatiškai pakeisti sutartis ir taikyti reguliuojamą „Roam-Like-At-Home“ tarifą, kaip tai numatyta pagal Judriojo ryšio reglamento 6a straipsnį, ne tik tiems vartotojams, kuriems iki 2017 m. birželio 15 d. jau buvo taikomas reguliuojamas tarifas, bet ir tiems vartotojams, kuriems termino pasibaigimo dieną buvo taikomas individualius poreikius atitinkantis, vadinamasis alternatyvus tarptinklinio ryšio tarifas.
2. Aukštesnės instancijos teismai, kiek galima matyti, dar nespėdė klausimo, ar automatinis reguliuojamo tarifo taikymas pagal Judriojo ryšio reglamento 6a straipsnį yra susijęs tik su tų vartotojų, kuriems jau buvo taikomas reguliuojamas tarifas, sutartimis, o gal Judriojo ryšio reglamento 6e straipsnio 3 dalyje reikalaujama automatiškai pakeisti sutartis ir tiems vartotojams, kuriems buvo taikomas individualius poreikius atitinkantis, vadinamasis alternatyvus tarptinklinio ryšio tarifas. Atsakymas nepateikiamas ir teisės doktrinoje. Vis dėlto Europos Komisijos ir *Bundesregierung der Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federalinės Vyriausybės) bei *Bundesnetzagentur* (Federalinė tinklų agentūra), kaip nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Judriojo ryšio reglamento 16 straipsnį, nuomonės šiuo klausimu skiriasi. (orig. p. 7)
- a) Europos Komisija Europos Sąjungos interneto svetainės skiltyje „Tarptinklinis ryšys savo šalies kainomis. Dažniausiai užduodami klausimai“ nurodo <...>:

„8. Aš jau turiu specialų tarptinklinio ryšio tarifų planą, kurį pats pasirinkau (pavyzdžiui, moku šiek tiek didesnę nei ES reguliuojama tarptinklinio ryšio kainą, taikoma ES, bet man taikomos labai palankios tarptinklinio ryšio kainos JAV ir Kanadoje, kur dažnai vykstu). Ar galiu jį pasilikti ir po 2017 m. birželio 15 d.?”

Taip. Jūsų operatorius su jumis iki 2017 m. birželio 15 d. susisieks ir pasiteiraus, ar norėtumėte pasilikti specialų tarptinklinio ryšio tarifą. Jei patvirtinsite, šis tarifas liks galioti. Jei atsakysite neigiamai arba iš viso neatsakysite, jums automatiškai bus taikomos naujosios tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis taisyklės.“

Ieškovas pritaria Komisijos nuomonei ir papildomai teigia, kad pagal Reglamento (ES) Nr. 531/2012 6e straipsnio 3 dalies formuluotę „visiems esamiems ir naujiems tarptinklinio ryšio vartotojams“ taikomi (be kita ko, „automatiškai“) 6a ir 6b straipsniuose numatyti reguliuojami tarifai. Taigi nedaroma jokio skirtumo tarp tų „esamų“

vartotojų, kurie iki 2017 m. birželio 15 d. naudojami reguliuojamu tarifu, ir tų „esamų“ vartotojų, kurie iki 2017 m. birželio 15 d. naudojami alternatyviu tarifu. Toks aiškinimas taip pat atitinka reglamento prasmę ir tikslą. Teisės aktų leidėjo supratimu, vartotojai iš esmės turėtų gauti naudos iš reguliuojamo tarptinklinio ryšio tarifo. Alternatyvus tarifas (**orig. p. 8**) turėtų būti taikomas tik tuomet, jeigu vartotojai jį pasirinktų atlikdami aktyvius veiksmus. Tai, kad vartotojai priėmė sprendimą dėl alternatyvaus tarifo tuomet, kai reguliuojamas tarifas buvo dar daug nepatrauklesnis, neleidžia daryti išvados, jog toks vertinimo sprendimas būtų priimtas ir šiandien.

- b) Atsakydama į paklausimą, 2017 m. rugpjūčio 22 d. *Bundesregierung* nurodė priešingai:

„Judriojo ryšio paslaugų teikėjai turi visiems klientams, turintiems reguliuojamą tarifą (anksčiau – „Europos tarifas“), automatiškai taikyti reguliuojamą tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis (angl. „Roam like at home“) tarifą. Klientai, kuriems taikomas alternatyvus tarifas, turi būti informuoti apie tai, kad nuo 2017 m. birželio 15 d. taikomi reguliuojami tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis tarifai ir kad galima bet kuriuo metu per vieną dieną nemokamai pasikeisti turimą alternatyvų tarifą į reguliuojamą tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis tarifą“ <...>.

Savo interneto svetainėje *Bundesnetzagentur* į klausimą: „Ar mano sutarčiai nuo 2017 m. birželio 15 d. bus automatiškai taikomas tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis tarifas?“ taip pat atsako:

„Tai priklauso nuo to, ar Jūs naudojate alternatyviu, ar reguliuojamu tarifu. Jeigu naudojate alternatyviu tarifu, tuomet Jūsų judriojo ryšio paslaugų teikėjas Jus informuos apie tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis taikymą ir su tuo susijusius privalumus. Galite bet kuriuo metu nemokamai pasikeisti [turimą tarifą] į (vėl pasirinkti taikyti) reguliuojamą tarifą.“

Bundesregierung ir *Bundesnetzagentur* nuomonės laikosi atsakovė, kuri mano, kad jau vien pagal Judriojo ryšio reglamento 6e straipsnio (**orig. p. 9**) 3 dalies formuluotę ir struktūrą matyti, jog įpareigojimas automatiškai pakeisti esamas sutartis taikomas tik reguliuojamiems, bet ne alternatyviems tarifams. Atsižvelgiant į nuostatos prasmę ir tikslą, taip pat galima daryti išvadą, kad pareigos automatiškai pakeisti alternatyvius tarifus į reguliuojamą tarifą nėra. Alternatyvių tarifų atveju paprastai kalbama apie sąlygas, kurias vartotojas sąmoningai pasirinko, atsižvelgdamas į savo individualius naudojimosi poreikius, ir kurios, palyginti su reguliuojamu tarptinklinio ryšio tarifu, jam yra

palankesnės (pvz., dėl to, kad jis aktyvus vartotojas tam tikrose šalyse ir tarptinklinio ryšio tarifą pritaikė prie tokio vartojimo poreikių). Jeigu atsakovė alternatyvius tarifus, kurie yra pritaikyti prie individualių vartotojo poreikių, automatiškai pakeistų į reguliuojamą tarptinklinio ryšio tarifą, tuomet iš kliento be jo sutikimo būtų atimti šie jo paties pasirinkti privalumai. Tai turėtų neigiamos įtakos kliento sutarties sudarymo laisvei.. Tačiau atsakovės klientai, kuriems taikomi alternatyvūs tarifai, galėtų bet kuriuo metu per vieną dieną pasikeisti turimą tarifą į reguliuojamą tarifą. Atsakovė jiems primena apie šią galimybę taip, kaip numatyta Judriojo ryšio reglamento 14 straipsnio 3 dalyje. Tai, kad teisės akto leidėjas Judriojo ryšio reglamento 6e straipsnio 3 dalimi siekė suformuluoti „aktyviais veiksmais pasirenkamą“ (angl. *opt-in*) nuostatą ir nenorėjo judriojo ryšio paslaugų teikėjų priversti taikyti automatinį perjungimą, rodo ir 2018 m. gruodžio mėn. priimtas naujas to paties reglamento 5a straipsnis. Naujaja nuostata, be kita ko, numatoma „reguliuojamų ryšio paslaugų ES viduje“ kainų viršutinė riba, kuri taikoma reguliuojamiems tarifams, tačiau netaikoma alternatyviems tarifams. 5a straipsnio 3 dalyje judriojo ryšio paslaugų teikėjams nustatyta pareiga esamiems klientams, besinaudojantiems alternatyviu tarifu, automatiškai taikyti reguliuojamą tarifą, jeigu alternatyvus tarifas viršija nustatytą viršutinę ribą ir klientas nepraneša, kad jis norėtų, jog jam ir toliau būtų taikomas alternatyvus tarifas. 5a straipsnio 3 dalyje numatyta „sutikimo (atsisakymo) taisyklė“ (angl. *opt-out*). Jeigu teisės akto leidėjas būtų siekęs 6e straipsnio 3 dalyje taip pat numatyti judriojo ryšio paslaugų teikėjų pareigą (**orig. p. 10**) automatiškai perjungti esamus alternatyvaus tarifo naudotojus, tuomet jis ir šiuo atveju būtų numatęs „*opt-out*“ taisyklę.

III. Teisingumo Teismas yra kompetentingas nuspręsti, kokios nuomonės turėtų būti laikomasi, todėl jam yra teikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą.

<...>